

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Deres ref: 201104360-/JB
Vår ref: 2011/260558
Dato: 08.03.2012
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Hørings svar - Forslag til endringer i forskrift om innsamling og behandling av helseopplysninger i Meldingssystem for smittsomme sykdommer og i Tuberkuloseregisteret og om varsling om smittsomme sykdommer (MSIS- og Tuberkuloseregisterforskriften)

Mattilsynet viser til brev fra Helse- og omsorgsdepartementet av 30. november 2011, vedrørende høring om forslag til endringer i MSIS- og Tuberkuloseregisterforskriften.

Mattilsynet ser at enkelte av de foreslåtte endringene berører viktige problemstillinger knyttet til sykdomsutbrudd forårsaket av smitte fra næringsmidler eller dyr.

Vi mener det er en svakhet ved høringsprosessen at høringslisten mangler flere relevante høringsinstanser, som Veterinærinstituttet, relevante bedrifter og bransjer innen matindustri og landbruk, Norsk Akkreditering og eksterne laboratorier.

Vi mener også at de økonomiske og administrative konsekvensene ikke er tilstrekkelig utredet.

Mattilsynet finner at deler av forskriftsutkastet er uklart, særlig når det gjelder definisjonen av laboratorier. I forskriftsutkastet vises det flere ganger til referanselaboratorier. Det bør presiseres tydeligere dersom det er laboratorier med nasjonal referansefunksjon i medisinsk mikrobiologi som menes der referanselaboratorier omtales. Verken Mattilsynet eller Mattilsynets nasjonale referanse laboratorier (NRL) er omtalt i høringen, noe vi stiller oss undrende til. Mattilsynet er tilsynsmyndighet for næringsmidler og dyr, samt ansvarlig for å oppnevne NRL på dette området.

Mattilsynet mener derfor primært at forskriften ikke bør fastsettes slik den foreligger nå. Nedenfor vil vi allikevel komme med noen kommentarer til de enkelte paragrafer.

Forslag til endringer i § 1-2. (Innholdet i MSIS og i Tuberkuloseregisteret)

Mattilsynet støtter forslaget om å ta inn listen over sykdommer klassifisert i gruppe A, B og C-sykdommer i et eget vedlegg 1 til forskriften.

Departementet har lagt inn en ny bestemmelse om at de kan fastsette hvilke sykdommer som tilhører gruppe A, B eller C uten forutgående høring ved alvorlige hendelser av betydning for

folkehelsen. Mattilsynet har ingen innvendinger til denne endringen, forutsatt at dette benyttes i de tilfellene høringsnotatet beskriver.

I forskriftsutkastet er det lagt til flere sykdommer i gruppe A. Mattilsynet mener forslaget er fornuftig. Vi vil likevel påpeke at sykdommen Q-feber aldri har vært påvist hos dyr i Norge og at denne sykdommen er meldepliktig dyresykdom. Drøvtyggere er hovedreservoar for smitte til både folk og dyr, men bakterien kan finnes i mange dyrearter. Flått er blant annet smittebærer.

Forslag til endringer i § 2-3 (laboratoriers meldeplikt)

Meldeplikten for laboratorier er foreslått utvidet til å dekke alle laboratorier, som undersøker på vegne av andre. Mattilsynet vil påpeke at laboratorier er upresist definert i forskriftsutkastet og vi stiller oss undrende til at alle laboratorier skal få meldeplikt til Nasjonalt folkehelseinstitutt ved funn av smittestoffer i næringsmidler og dyr.

I de tilfellene hvor Mattilsynet er oppdragsgiver og får prøveresultatet, vil vi kunne be om at laboratoriet på vegne av Mattilsynet videresender et isolat til et laboratorium med nasjonal referansefunksjon i medisinsk mikrobiologi.

Høringen beskriver ikke tilstrekkelig hvordan informasjonen skal benyttes og hvem som skal følge opp med eventuell virkemiddelbruk overfor virksomheten laboratoriet har testet prøvemateriale på vegne av.

På nåværende tidspunkt kan ikke Mattilsynet se at det er ønskelig å ta inn krav om jevnlig videreformidling av alle egenkontrollprøver for alle smittestoffer i næringsmidler og dyr til Nasjonalt folkehelseinstitutt.

Forslag til endringer i § 2-4 (referanselaboratorier)

Innsendingsplikten er foreslått endret slik at alle laboratorier, som påviser smittestoff som kan gi sykdom hos mennesker fra andre kilder enn mennesker, får innsendingsplikt. Disse kildene kan være dyr, mat, vann, medisinsk utstyr eller miljø. I høringsnotatet vises det til at det særlig er aktuelt for bakterier i dyr og mat, som salmonellaarter og E.coli. Mattilsynet mener det ikke går tydelig frem av høringsnotatet og forskriftsutkastet hvor ofte og hvilke sykdomsfremkallende bakterier man skal sende inn. Vi forutsetter blant annet at det for E.coli er de variantene, som forårsaker gruppe A-sykdommen alvorlig E.coli-enteritt eller HUS.

Dersom denne innsendingsplikten er ment å gjelde for private laboratorier, som mottar egenkontrollprøver fra for eksempel slakterier og nedskjæringsvirksomheter, vil det nok være en ny rutine for mange av disse laboratoriene. Slakteriet er oppdragsgiver og mottaker av prøveresultatet, og ved funn av enkelte smittestoffer angir Matloven at slakteriene har en meldeplikt til Mattilsynet. Slike prøveresultat blir videresendt fra Veterinærinstituttet til Nasjonalt folkehelseinstituttet. Dette har vært en god måte å gjøre det på, med unntak av når tidsaspektet er svært avgjørende i forbindelse med utbrudd. Mattilsynet mener at dagens praksis med innsending av prøveresultater til Folkehelseinstituttet via NRL, for eksempel Veterinærinstituttet for *Salmonella* i næringsmidler og dyr, bør videreføres der hvor tid ikke er helt avgjørende.

Høringen angir ikke om det finnes et system for oppfølging av etterlevelse av kravet om innsending og hvem som eventuelt skal føre tilsyn med at laboratoriene overholder kravet.

I forskriftsutkastet legges det opp til at prøveresultatene og isolatene skal videreformidles etter nærmere rutiner fastsatt av referanselaboratoriet. Mattilsynet mener at det ikke går tydelig frem av forskriftsutkastet hvilket referanselaboratorium det vises til. Videre mener Mattilsynet at rutiner for innsending prøveresultater og isolater fra næringsmidler og dyr, bør fastsettes i samråd med oss og NRL på området. Forholdet mellom laboratorier med nasjonal referansefunksjon i medisinsk mikrobiologi og andre laboratorier er forklart i "Smittevern 17, Utbruddshåndboka, Veiledning i oppklaring av sykdomsutbrudd som skyldes smitte fra næringsmidler eller dyr." Praksisen angitt i Smittevern 17 fungerer etter Mattilsynets vurdering godt, slik at det ikke er hensiktsmessig å ta inn de foreslåtte endringene om å omfatte alle laboratorier, i MSIS- og Tuberkuloseregisterforskriften.

I MSIS- og Tuberkuloseregisterforskriften vises det fortsatt til det lokale næringsmiddeltilsynet og distriktsveterinær. Dette bør endres til det lokale Mattilsynet.

Til slutt vil Mattilsynet påpeke at Nasjonalt folkehelseinstitutt har en svært viktig funksjon i overvåkingen av smittsomme sykdommer hos mennesker i Norge og i å bidra til å spore opp smitte fra mat og dyr. Videre setter Mattilsynet stor pris på samarbeidet mellom Mattilsynet, Nasjonalt folkehelseinstitutt og NRL, som i dag fungerer meget godt og som er med på å sikre fortsatt effektiv håndtering av smittsomme sykdommer forårsaket av smittestoffer fra næringsmidler og dyr. Vi bidrar gjerne til å avklare dette nærmere i et møte.

Med hilsen

Harald Gjein
Administrerende direktør